

УДК 336.76

М.В. Дубина, канд. екон. наук

О.О. Тарасенко, аспірант

Я.Ю. Горна, магістр

К.В. Нігченко, магістр

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

М.В. Дубина, канд. екон. наук

Е.А. Тарасенко, аспірант

Я.Ю. Горная, магістр

К.В. Нитченко, магістр

Черниговский национальный технологический университет, г. Чернигов, Украина

ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ КОМПАНИЙ НА РЫНКЕ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ УКРАИНЫ

Maksym Dubyna, PhD in Economics

Olena Tarasenko, PhD student

Yana Horna, master

Kateryna Nitchenko, master

Chernihiv National University of Technology, Chernihiv, Ukraine

PECULIARITIES OF FINANCIAL COMPANIES FUNCTIONING ON THE MARKET OF FINANCIAL SERVICES OF UKRAINE

Досліджено діяльність фінансових компаній на ринку фінансових послуг України. Зокрема, розкрито особливості функціонування цих установ, ідентифіковано основні їх послуги та визначено функції, які ними виконуються. Також у межах статті висвітлено позитивні та негативні сторони діяльності фінансових компаній, проведено порівняльний аналіз їх функціонування з банківськими установами. З'ясовано особливості формування фінансових ресурсів зазначених установ та напрямки їх використання. Проаналізовано найбільш стримувальні проблеми розвитку фінансових компаній в Україні.

Ключові слова: кредит, кредитний ринок, фінансова компанія, фінансова послуга, фінансові ресурси, державне регулювання.

Исследована деятельность финансовых компаний на рынке финансовых услуг Украины. В частности, раскрыты особенности функционирования этих учреждений, идентифицированы основные их услуги и определены функции, которые ими выполняются. Также в рамках статьи освещены положительные и отрицательные стороны деятельности финансовых компаний, проведен сравнительный анализ их функционирования с банковскими учреждениями. Выявлены особенности формирования финансовых ресурсов указанных учреждений и направления их использования. Проанализированы наиболее сдерживающие проблемы развития финансовых компаний в Украине.

Ключевые слова: кредит, кредитный рынок, финансовая компания, финансовая услуга, финансовые ресурсы, государственное регулирование.

The activity of financial companies on the market of financial services of Ukraine was investigated in the article. In particular, the peculiarities of these establishments functioning were defined, their main services were identified and functions were defined, which are being conducted by them. Also, within this article the positive and negative sides of financial companies functioning were investigated, the comparative analysis of their functioning with banking establishments was conducted. The peculiarities of financial resources of the mentioned establishments and directions of their use were defined. The most limiting problems of financial companies development in Ukraine were pointed out.

Key words: credit, credit market, financial company, financial service, financial resources, governmental regulation.

Постановка проблеми. Діяльність фінансових посередників у державі є дійсно важливою з позиції розвитку національної економіки та забезпечення її функціонування необхідними інвестиційними ресурсами. Фінансові посередники відіграють вагомий роль у створенні фінансової бази діяльності підприємств реального сектору економіки та стимулюють економічний розвиток держави. В Україні історично сформувалася банкоцентрична модель розвитку фінансового ринку, за якої комерційні банки є найбільш впливовими фінансовими посередниками у межах національної економічної системи. Проте протягом останніх років у зв'язку з обмеженістю банківських установ щодо задоволення

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

всіх потреб своїх клієнтів у різнобічних фінансових послугах, що обумовлено законодавчим регулюванням, у нашій країні більш стрімко почали розвиватися парабанківські посередники. Особливо їх роль стала помітною на кредитному ринку України, що обумовлено сучасними тенденціями економічного розвитку нашої держави.

Варто зазначити, що парабанківські посередники, які представлені такими установами: страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, ломбарди, кредитні спілки, фінансові компанії, мають значні потенціали до розвитку за рахунок надання фізичним та юридичним особам послуг, які є унікальними за своєю природою і не можуть бути замінені іншими продуктами. Однак в Україні діяльність таких фінансових посередників є не надто розвинутою, що обумовлено певними економічними, політичними та історичними особливостями становлення й функціонування фінансового ринку нашої держави.

Помітну роль, особливо на кредитному ринку, останнім часом починають відігравати фінансові компанії, які прийнято відносити до парабанківських фінансових посередників. Ці установи особливо активно функціонують у тих сегментах фінансового ринку, де комерційні банки не зацікавлені у розвитку, що дає фінансовим компаніям значні переваги та знижує рівень конкуренції з іншими кредитними посередниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методичні й методологічні аспекти становлення та розвитку фінансових компаній в Україні вже на сьогодні розглядаються у наукових працях значної кількості науковців, до яких варто віднести К. Дружерученка, М.М. Зацеркляного, О.Ф. Мельникова, Є.С. Полякову, А.Ю. Семенова, І.О. Трубіна, О.М. Юркевич та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, незважаючи на численні напрацювання у сфері дослідження особливостей функціонування фінансових компаній, на наше переконання, важливими аспектами вивчення розвитку цих установ є поглиблення теоретичних напрацювань у цій сфері із застосуванням системного аналізу до аналізу діяльності означених фінансових посередників та ідентифікації їх переваг і недоліків у межах ринку фінансових послуг країни.

Мета статті. Метою статті є поглиблення теоретичних напрацювань у сфері дослідження особливостей функціонування фінансових компаній на ринку фінансових послуг України.

Виклад основного матеріалу. Насамперед, у межах дослідження визначимо сутність фінансової компанії як фінансового посередника. Згідно з Положенням «Про Державний реєстр фінансових установ», *фінансова компанія* – це фінансова установа, яка надає фінансові послуги, державне регулювання яких відповідно до законодавства віднесено до компетенції Нацкомфінпослуг, та яка не є страховиком, фінансовою установою, що надає послуги з накопичувального пенсійного забезпечення, фінансовою установою – юридичною особою публічного права, а також кредитною установою, у тому числі кредитною спілкою та ломбардом [6]. Тобто у цьому нормативному акті визначення сутності фінансової компанії здійснюється, виходячи від переліку тих посередників, які такими компаніями не є. Таким чином, іншими словами можна сказати, що до фінансових компаній можна відносити всіх фінансових посередників, крім основних їх видів (банківських та парабанківських).

Така особливість визначення сутності фінансової компанії визначає специфіку державного регулювання діяльності цих установ. Відповідно до згаданого реєстру, під час реєстрації фінансової компанії Нацкомфінпослуг оформлює та видає заявнику додаток до Свідоцтва встановленої форми згідно з додатком до Положення про Державний реєстр фінансових установ. У додаток до Свідоцтва відповідно до встановлених

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

законодавством обмежень на суміщення діяльності з надання певних видів фінансових послуг Нацкомфінпослуг вносить такі види послуг:

- надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів;
- фінансовий лізинг;
- факторинг;
- надання поручительств;
- надання гарантій;
- надання позик;
- залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;
- операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів [6].

Тобто специфіка діяльності фінансової компанії в Україні полягає в тому, що її засновники самостійно обирають ті види послуг, які вони пропонуватимуть своїм майбутнім клієнтам, але вони не повинні суперечити встановленим законодавчими нормами обмеженням.

Місцем зародження фінансових компаній прийнято вважати США, де зазначені посередники починають утворюватися та розвиватися особливо після Другої світової війни. У 60-і роки досвід США перейняли країни Західної Європи, Японія та інші.

Розвиток фінансових компаній можливий за великої насиченості споживчого ринку товарами і послугами, а також активної конкуренції між ними. Фінансові компанії служать важливим інструментом просування товарів тривалого користування на ринки для великих промислових корпорацій, особливо в умовах низького попиту та погіршення економічної кон'юнктури. Особливе місце посідає продаж автомобілів, оскільки велика їх частина на Заході купується в кредит. Багато автомобільних корпорацій західних країн створюють дочірні, або залежні фінансові компанії з метою прискорення реалізації своєї продукції. Так, провідна автомобільна корпорація США "General Motors" має дочірню фінансову компанію "General Motors Acceptance Corporation". Багато американських, європейських та японських автомобільних компаній мають аналогічні підрозділи. Споживач, або позичальник, у разі неможливості повернення споживчої позики позбавляється свого майна, яке переходить у власність фінансової компанії [4].

Специфіка фінансових компаній дає змогу відносити їх до системи парабанківських фінансових посередників, що діють на ринку фінансових послуг країни. Загалом найбільш активно ці установи функціонують, як правило, на кредитному ринку країни, конкуруючи з банківськими установами та кредитними спілками (рис. 1).

У своїй діяльності фінансові компанії підпорядковуються законодавству України, зокрема таким законодавчим та нормативно-правовим актам: Розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Ліцензійних умов провадження діяльності з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах», Розпорядження Держфінпослуг «Про затвердження Порядку надання звітності фінансовими компаніями, довірчими товариствами, а також юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг можливість надавати послуги з фінансового лізингу» та ін.

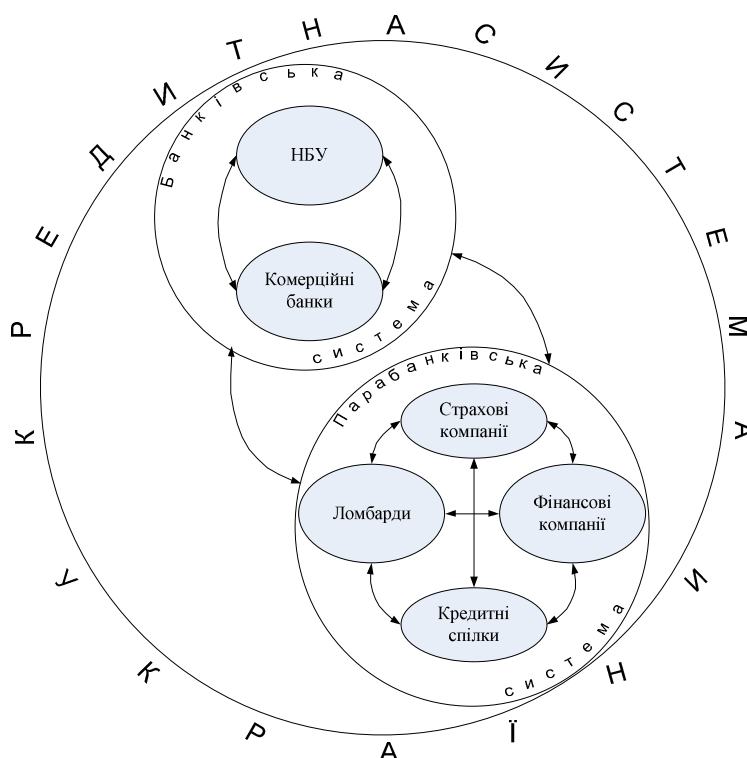

Рис. 1. Місце фінансових компаній у кредитній системі України

Джерело: складено авторами.

Загалом, вітчизняні вчені виділяють такі види фінансових компаній:

1. Фінансові компанії, що надають спеціалізовані форми кредиту фірмам, купуючи дебіторську заборгованість (суми, що заборговані фірмі) зі знижкою. Таку форму надання кредиту називають факторинг, або факторні операції. Крім факторингу, такі фінансові компанії також спеціалізуються на лізингу устаткування (такого, як комп'ютери, залізничні вагони, реактивні літаки). Вони купують ці капітальні блага і надають їх в оренду фірмам на певну кількість років.

2. Фінансові компанії, що надають позики споживачам для купівлі товарів у дрібних торговців чи виробників. Такі фінансові компанії прямо конкурують з банками за надання споживчих позик.

3. Фінансові компанії, що надають позики для купівлі окремих товарів, таких як меблі чи побутові прилади для ремонту житла, або для рефінансування окремих боргів. Такі фінансові компанії є окремими корпораціями або належать банкам і проводять операції у загальнонаціональному масштабі. Переважно ці компанії надають позики тим споживачам, які не можуть отримати кредит з інших джерел, і призначають вищі процентні ставки [5].

Звичайно, особливості функціонування фінансових компаній на ринку фінансових послуг країни обумовлюється, насамперед, спектром тих фінансових послуг, які можуть запропонувати своїм клієнтам ці установи. Як вже зазначалося, що в Україні законодавчо обмежено перелік фінансових послуг, які можуть надаватися фінансовими компаніями, але навіть попри це, можливості цих установ є досить потужними у частині задоволення потреб клієнтів. Загалом, послуги, що надають фінансові компанії, на наше переконання, можна умовно поділити на дві групи (рис. 2).

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

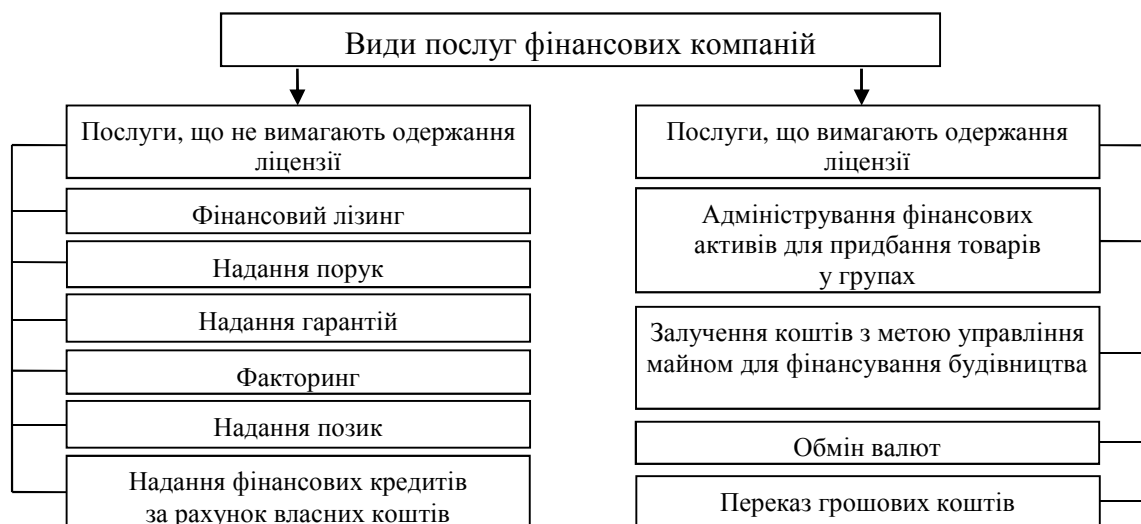

Рис. 2. Види основних послуг, які надають фінансові компанії в Україні

Джерело: складено авторами.

На нашу думку, особливості розвитку й діяльності фінансових компаній, перш за все, можна оцінити та ідентифікувати через визначення базових функцій, які виконують ці установ на ринку фінансових послуг держави. Саме аналіз функції дає змогу чітко та систематизовано дослідити основні аспекти функціонування зазначених установ. Таким чином, на наш погляд, до основних функцій фінансових компаній варто віднести такі.

1. Посередництво у кредиті – фінансові компанії надають кредити юридичним та фізичним особам, особливо під час купівлі товарів населенням. Інколи фінансові компанії створюються виробниками з метою просування їх продукції на ринку та для збільшення обсягів продаж. На відміну від банківських установ, фінансові компанії часто концентруються у тих сегментах кредитного ринку, де комерційні банки не зацікавлені у розвитку бізнесу, наприклад, видавати невеликі суми позик на короткострокові періоди і т. ін.

Також до цієї функції варто віднести ще надання послуги лізингу клієнтам фінансових компаній, сутність якої полягає у наданні коштів юридичним особам, у першу чергу, на придбання різнобічної техніки для процесу виробництва. Лізинг має певні переваги перед звичайним кредитом як для клієнтів, так і для фінансових компаній. В Україні ця послуга є досить розповсюдженою і використовується широко у різних галузях економіки, особливо у сільському господарстві та промисловості.

2. Посередництво на ринку будівництва – фінансові компанії спеціалізуються на довірчому управлінні грошовими засобами через використання фінансово-кредитних механізмів управління майном під час будівництва житла та операціях з нерухомістю, особливості яких регулюються Законом України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю». Відповідно до норм зазначеного Закону управителем може бути фінансова установа, яка від свого імені діє в інтересах установників управління майном і здійснює управління залученими коштами згідно із законодавством [7].

3. Гарантування (поручительство) – фінансові компанії можуть виступати гарантами та поручителями у різнобічних фінансових угодах, надаючи відповідні послуги фізичним та, насамперед, юридичним особам за певну винагороду. Особливості надання гарантій та поручительств визначаються у межах самої фінансової компанії її менеджерами з урахуванням оцінки кредитоспроможності потенційних клієнтів, оцінки їх ділової репутації тощо.

4. Факторингова діяльність – фінансові компанії досить часто здійснюють факторингові операції, надаючи своїм клієнтам кошти за їх товари, роботи та послуги раніше

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

обумовленого в контракті договору з певним дисконтом. Така діяльність має певні переваги як для фінансових компаній, так і для їх клієнтів, які мають змогу отримувати фінансові ресурси раніше та використовувати їх у процесі операційної діяльності. Фінансові компанії, у свою чергу, мають можливість отримувати додатковий дохід від таких операцій, яким притаманний менший ризик неповернення платежів, оскільки здебільшого факторингові компанії залишають за собою право вимагати непогашення боргу від клієнта, який отримав передплату.

5. Робота з заборгованістю – фактично ця функція є схожою за своєю суттю з попередньою, проте різниця полягає лише в тому, що в першому випадку фінансові компанії обслуговують фактично реальний сектор економіки і співпрацюють з підприємствами – юридичними особами, то у межах цієї функції акцент робиться на роботі з проблемною заборгованістю різних суб'єктів господарювання, включаючи комерційні банки і т. ін. Основною причиною виділення двох функцій фінансових компаній по роботі із заборгованістю обумовлено, насамперед, специфічними особливостями організації бізнесу в кожному з випадків, реалізації спеціальних методів роботи з проблемною заборгованістю тощо.

Найбільш помітна роль фінансових компаній на сьогодні в Україні на кредитному ринку. Саме тому розглянемо їх діяльність у сфері кредитування більш детально. Зокрема, на рис. 3 наведена схема надання споживчого кредиту з використанням фінансової компанії.

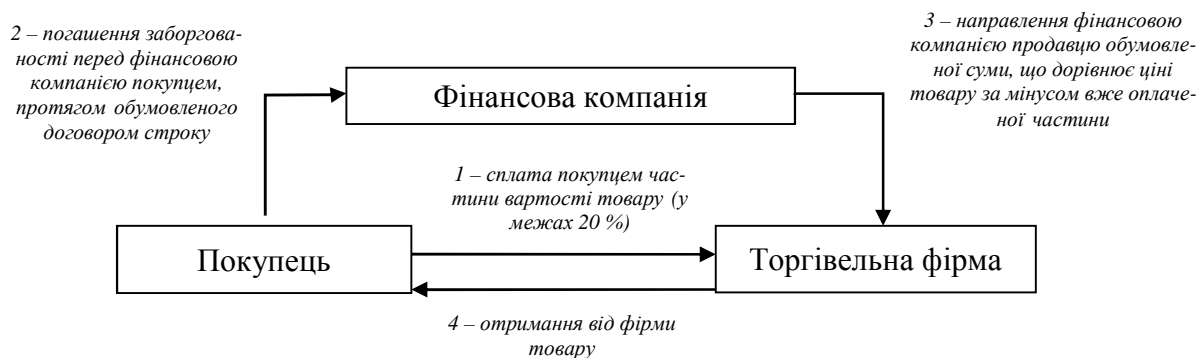

Рис. 3. Механізм надання споживчого кредиту з використанням фінансової компанії
Джерело: складено авторами на основі [1].

Отже, аналізуючи дані рис. 3, зазначимо, що використання фінансової компанії у процесі надання споживчого кредиту є досить зручним для всіх сторін цієї угоди. Насамперед, покупець сплачує лише частину вартості товару, що не вимагає від нього внесення всієї суми, виробник отримує також одразу вартість виробленої продукції, яка дозволяє використовувати отримані кошти в операційній діяльності. Фінансова компанія отримує дохід від наданої послуги, що сплачує, як правило, покупець за можливість здійснення оплати товару не одразу, а протягом певного часу.

Фактично функціонування фінансових компаній на кредитному ринку є схожим з діяльністю комерційних банків. Проте у роботі зазначених установ є певні переваги у порівнянні з банками. Існують також і недоліки, що обумовлені специфікою діяльності зазначених фінансових посередників (табл.).

Розглянемо основні джерела формування ресурсів фінансових компаній, які вони потім направляють для кредитування своїх клієнтів та надання інших послуг. Загалом, варто зазначити, що фінансові ресурси фінансової компанії можуть формуватися за рахунок випуску власних боргових зобов'язань (облігацій, вексель), строкових депозитів (на 3–6 місяців) [4]. Крім того, вони можуть використовувати короткострокові кредити комерційних банків (рис. 4). Наприклад, у США фінансові компанії мобілізують кошти

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

за допомогою випуску комерційних паперів або акцій чи облігацій і використовують кошти від їх продажу для надання позик споживачам та підприємцям. Фінансові компанії поділяються на два типи: рекламні кредитні компанії – sales finance company (кредитують продаж на виплату товарів довготривалого користування) та комерційні фінансові компанії – commercial finance company (обслуговують систему комерційного кредиту). Ресурсна база фінансових компаній створюється за рахунок розміщення на ринку власних зобов'язань та позик місцевих банків [3].

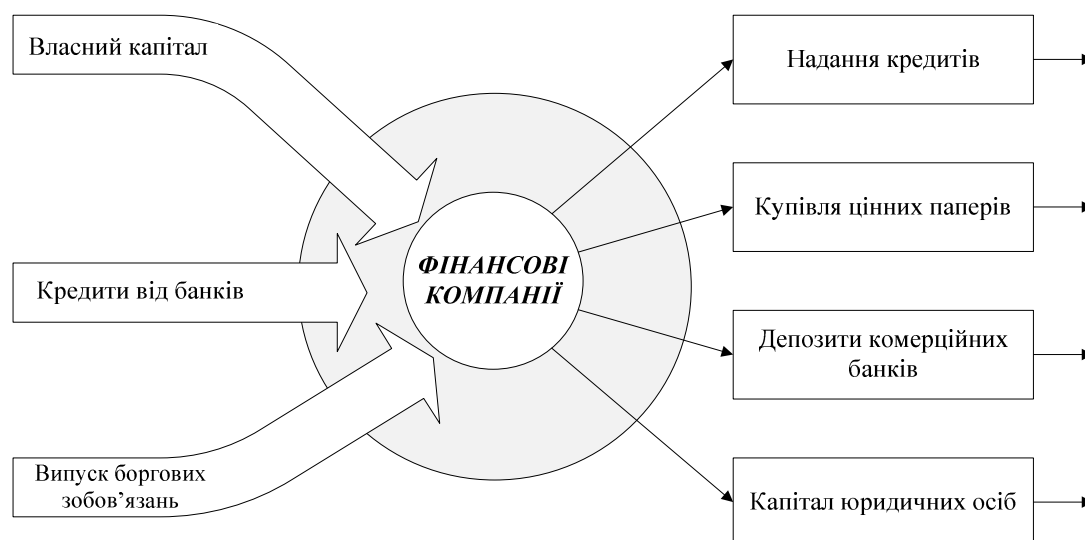
Таблиця

Порівняльна характеристика банківських установ та фінансових компаній

	Банківські установи	Фінансові компанії
Переваги	<ul style="list-style-type: none"> – надійність; – низька вартість ресурсів, що залучаються; – широке коло клієнтів; – більший рівень довіри до діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> – спрощені умови отримання кредиту; – не підпорядковуються нормативам, встановленим НБУ; – швидкість оформлення позик
Недоліки	<ul style="list-style-type: none"> – високі витрати на оформлення однієї операції; – складніші законодавчі вимоги до діяльності; – детальна перевірка кредитоспроможності позичальника; – триваліший термін видачі позики 	<ul style="list-style-type: none"> – високі процентні ставки; – підвищений ризик; – висока вартість залучення ресурсів

Джерело: складено авторами.

В умовах українських реалій фінансові компанії, насамперед, отримують фінансові ресурси від комерційних банків за рахунок кредитування останніми діяльності зазначених установ. Саме такий розповсюджений інструмент залучення коштів і впливає на розміри відсоткових ставок за кредитами, що надаються фінансовими компаніями, які є вищими, ніж у комерційних банках. На рис. 4 наведено основні джерела формування фінансових ресурсів фінансових компаній, що на сьогодні розповсюджені в Україні, та базові напрямки використання коштів цими посередниками.

Рис. 4. Джерела фінансових ресурсів фінансових компаній та напрямки їх використання
Джерело: складено авторами.

Аналізуючи дані рис. 4, варто зазначити, що на відміну від комерційних банків, фінансові компанії не мають такого широкого спектра можливостей щодо формування власної ресурсної бази. Зокрема, для залучення коштів фізичних та юридичних осіб фінансовим компаніям необхідна ліцензія від Нацкомфінпослуг, яку не всі зазначені посередники можуть отримати через багато обставин. Напрямки використання фінансових ресурсів також є досить обмеженими, однак у цій частині фінансові компанії

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

фактично можуть вкладати свої кошти у ті ж активи, що і банківські установи. Звичайно, для фінансових компаній, головним джерелом формування ресурсної бази яких є комерційні кредити, тобто позики від банківських установ, вкладення коштів у депозити цих установ не є обґрунтованим та раціональним. Саме тому кожна фінансова компанія має власну стратегію формування й використання своїх фінансових ресурсів, оскільки активні операції – єдина можливість для зазначених установ отримати дохід та, відповідно, прибуток у майбутньому.

Отже, виконавши ґрунтовний аналіз особливостей функціонування фінансових компаній, ідентифікуємо стримувальні фактори, що заважають розвитку цих установ в Україні.

1. Відсутня законодавча база функціонування фінансових компаній в Україні – зазначені установи підпорядковуються загальним нормам фінансового законодавства у частині надання фінансових послуг, однак, на відміну від інших парабанківських установ, для фінансових компаній немає на сьогодні окремого законодавчого акта, який би регулював усі найбільш важливі сторони їх діяльності.

З метою підвищення ролі фінансових компаній та надання нового поштовху для їх розвитку, на нашу думку, необхідно прийняти Закон України «Про фінансові компанії», де має бути чітко визначення поняття «фінансова компанія», наведено її статус, форма організації та перелік послуг, які фінансова установа може здійснювати на території країни. Також у законі необхідно визначити умови реєстрації та ліцензування фінансових компаній, принципи їх діяльності та специфічні ознаки, що будуть відрізняти цей вид фінансового посередництва від інших небанківських фінансових установ [2, с. 93].

2. Негативне ставлення суспільства до діяльності фінансових компаній, що обумовлено, насамперед, діями самих зазначених установ. Споживачі фінансових послуг не довіряють фінансовим компаніям, що ускладнює процес залучення їх тимчасово вільних коштів навіть за наявності ліцензії. Така ситуація обумовлена також діями самих фінансових компаній, які доволі часто надають неякісні фінансові послуги, не попереджають клієнтів про різні штрафні санкції та додаткові нарахування під час сплати за кредит, не вказують ефективну кредитну ставку і т. ін. Подібні підходи негативно впливають загалом на ставлення до фінансових компаній. У такому випадку, на наше переконання, держава повинна взяти на себе функцію контролю за якістю надання фінансових послуг фінансовими компаніями, оскільки ринок і конкурентна боротьба не змогли виправити цю ситуацію, яка негативно впливає на добросовісних фінансових посередників та їх клієнтів.

3. Відсутність належного державного регулювання також негативно впливає на діяльність фінансових компаній, оскільки держава на сьогодні зайняла пасивну позицію у процесі регулювання та контролю функціонування фінансових компаній, яка доволі часто нагадує роль статиста. Держава забезпечує процес створення, ліцензування фінансових компаній, але не формує методологічного забезпечення щодо їх діяльності, контролю якості наданих цими установами послуг. Така позиція призвела до нормативного вакууму щодо регулювання діяльності фінансових компаній. Проте, на нашу думку, зважена та послідовна політика держави у цьому напрямку могла б забезпечити створення більш сприятливих умов для розвитку цих видів парабанківських установ і загалом активізації функціонування кредитного ринку держави в умовах перманентних, турбулентних змін у діяльності банківських установ.

4. Слабка самоорганізація фінансових компаній призвела до існування розрізненої кількості цих установ, що функціонують на ринку фінансових послуг країни. На тлі недостатнього державного регулювання за функціонуванням зазначених установ логічно припустити, що частину функцій, які не виконує держава, повинні були б взяти на себе самі фінансові компанії. Однак нині відсутні помітні кроки у цьому напрямку, не спо-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

стерігаємо консолідації зусиль власників цих установ щодо розроблення методологічних, методичних аспектів діяльності фінансових установ, відсутнє законодавче лобі.

На наш погляд, вирішення цих проблем, застосування системного підходу до створення умов діяльності фінансових компаній дозволить забезпечити ефективну роботу таких установ і сприятиме їх розвитку.

Висновки та пропозиції. У статті зазначається, що фінансова компанія – це фінансова установа, що надає фінансові послуги, державне регулювання яких відповідно до законодавства віднесено до компетенції Нацкомфінпослуг, та яка не є страховиком, фінансовою установою, яка надає послуги з накопичувального пенсійного забезпечення, фінансовою установою – юридичною особою публічного права, а також кредитною установою, у тому числі кредитною спілкою та ломбардом. Визначено, що основними фінансовими послугами цих установ можуть бути: фінансовий лізинг; факторинг; надання поручительств; надання гарантій; надання позик; залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення; операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів.

Також ідентифіковано базові функції фінансових компаній, до яких віднесено такі: посередництво в кредиті, посередництво на ринку будівництва, гарантування (поручительство), факторингова діяльність, робота з заборгованістю. Крім зазначеного, у роботі проаналізовано переваги та недоліки функціонування фінансових компаній у порівнянні з банківськими установами, розглянуто основні напрямки формування ресурсів цих установ та їх використання. Ототожнено проблеми функціонування фінансових компаній в Україні, наведено їх опис.

Список використаних джерел

1. *Гроші і кредит* : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін. – К. : КНЕУ, 2002. – 598 с.
2. *Дубина М. В.* Підвищення ролі небанківських установ на ринку фінансових послуг України / М. В. Дубина, Я. В. Жарій // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2008. – № 32. – С. 86–94.
3. *Корецька Н. І.* Структура кредитної системи Сполучених Штатів Америки / Н. І. Корецька, Н. С. Різник // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. – 2011. – Вип. 1 (10), ч. 2. – С. 82–88.
4. *Литовских А. М.* Финансы, денежное обращение и кредит : учебное пособие / А. М. Литовских, И. К. Шевченко. – Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2003. – 135 с.
5. *Мишкін Ф. С.* Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Ф. С. Мишкін. – К. : Основи, 1998. – 963 с.
6. *Положення про Державний реєстр фінансових установ* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0797-03>.
7. *Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю* [Електронний ресурс] : Закон України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/978-15>.